

Број: 05-05-1-711-2/12
Сарајево, 13. март 2012. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију конвенције, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Конвенција Савјета Европе о контакту који се тиче дјецe (ETS 192), сачињена у Стразбуру, 15. маја 2003. године.

Будући да је Министарство за људска права и избјеглице БиХ надлежно за провођење поступка за приступање БиХ овој конвенцији, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о конвенцији.

С поштовањем,

Broj: 08/1-23-05-2-2844-10/11
Datum: 06. mart 2012. godine

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o kontaktu koji se tiče djece		
13. 03 12		
05	05-1	711

BOSNA I HERCEGOVINA
PREDSJEDNIŠTVO
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o kontaktu koji se tiče djece, dostavlja se

U prilogu dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o kontaktu koji se tiče djece (ETS 192) koja je sačinjena u Strazburu, 15. maja 2003. godine, na engleskom i francuskom jeziku.

Šef Stalne misije BiH pri Vijeću Evrope, ambasador Zdenko Martinović, potpisao je predmetnu konvenciju 12. oktobra 2011. godine u Strazburu, temeljem Odluke Predsjedništva BiH sa 10. redovne sjednice održane 27. jula 2011. g. (kopija predmetne odluke je u prilogu).

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je, na 2. sjednici održanoj 23. 02. 2012. g. utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije (kopija obavijesti o Zaključku Vijeća ministara BiH, akt broj: 05-07-1-429-5/12 od 27. 02. 2012. g. u prilogu).

Dostavljamo i kopiju mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, akt broj: 01-02-762/11 od 02. 12. 2011. g.).

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00) provede postupak ratifikacije Konvencije.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr. Zlatko Lagumdžija

Prilog: kao u tekstu

Preambula

Države članice Vijeća Evrope i ostale njegove potpisnice,

Uzimajući u obzir Evropsku konvenciju o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog stjecanja starateljstva nad djecom od 20. maja 1980. godine (ETS br. 105);

Uzimajući u obzir Hašku konvenciju od 25. oktobra 1980. godine o civilnim aspektima međunarodnog nasilja nad djecom i Hašku konvenciju od 19. oktobra 1996. godine o nadležnosti, važećem zakonu, priznavanju, provođenju i saradnji u pogledu roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece;

Uzimajući u obzir Pravilo Vijeća (EC), br. 1347-2000 od 29. maja 2000. godine, o jurisdikciji i priznavanju i provođenju presuda po pitanjima bračne zajednice i pitanjima roditeljske odgovornosti za djecu oba supružnika;

Priznajući da su, kako je dato u različitim međunarodnim zakonskim dokumentima Vijeća Evrope kao i članu 13 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta od 20. novembra 1989. godine, najbolji interesi djece u prvom planu;

Svjesni potrebe za daljnim odredbama za zaštitu kontakta između djece i njihovih roditelja i ostalih lica koja imaju porodične veze sa djecom, kako je zaštićeno članom 8 Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda od 4. novembra 1950. godine (ETS br. 5);

Uzimajući u obzir član 9 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta koji predviđa pravo djeteta, a koje je odvojeno od jednog ili oba roditelja, da redovno održava lične veze i direktni kontakt sa oba roditelja, osim u slučaju kada je to suprotno najboljim interesima djeteta;

Uzimajući u obzir stav 2 člana 10 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta koji predviđa pravo djeteta, a čiji roditelji prebivaju u različitim državama, da redovno održava, osim u izuzetnim situacijama, lične odnose i direktne kontakte sa oba roditelja;

Svjesni da je poželjno da se priznaju prava djece, a ne samo prava roditelja;

Dogovorivši se, shodno tome, da se pojam "pristup djeci" zamijeni pojmom "kontakt koji se tiče djece"

Uzimajući u obzir Evropsku konvenciju o ostvarivanju dječijih prava (ETS br. 160) i želju da se promovišu mjere za pomoć djeci u pitanjima koja se tiču kontakta sa roditeljima;

Složivši se o potrebi da djeca imaju kontakt ne samo sa oba roditelja već i sa nekim drugim osobama koje su u porodičnim vezama sa djecom i važnosti da roditelji i te

ostale osobe ostanu u kontaktu sa djecom, pod uvjetom da je sve u najboljem interesu djeteta;

Uočavajući potrebu da se promoviše da države usvoje zajedničke principe u pogledu kontakta koji se tiče djece, posebno u cilju olakšavanja primjene međunarodnih dokumenata u ovoj oblasti;

Shvatajući da je mnogo izvjesnije da mašinerija, uspostavljena da se ostvare inozemni nalozi koji se odnose na kontakt sa djecom, pruži zadovoljavajuće rezultate kada su principi, na kojima se zasnivaju ti inozemni nalozi, slični principima države koja ostvaruje te naloge iz inozemstva;

Prepoznajući potrebu da se, kada djeca i roditelji i ostale osobe koje imaju porodične veze sa djecom žive u različitim državama, ohrabre sudske vlasti da češće koriste prekogranični kontakt i povećaju povjerenje svih uključenih osoba da će se djeca vratiti nakon okončanja tog kontakta;

Primjećujući da bi odredba o efikasnoj zaštiti i dodatnim garancijama osigurala povratak djece, posebno, na kraju prekograničnog kontakta;

Primjećujući da je potreban dodatni međunarodni dokument koji predviđa rješenja koja se posebno odnose na prekogranični kontakt koji se tiče djece;

Sa željom da uspostave saradnju između svih centralnih organa i drugih tijela kako bi se promovirao i poboljšao kontakt između djece i njihovih roditelja, i ostalih osoba koje imaju porodične veze sa tom djecom, i kako bi se posebno promovirala saradnja sudova u slučajevima koji se odnose na prekogranični kontakt

su se dogovorile sljedeće:

POGLAVLJE I – PREDMET KONVENCIJE I DEFINICIJE

Član 1 – Predmet Konvencije

Predmet ove Konvencije je sljedeće:

- a) odrediti opće principe koji će se primjenjivati na naloge o kontaktu;
- b) odrediti odgovarajuće zaštitne mjere i garancije kako bi se osiguralo propisno ostvarivanje kontakta i neposredni povratak djece na kraju perioda kontakta;
- c) uspostaviti saradnju između centralnih organa, sudskih organa i ostalih tijela kako bi se promovirao kontakt između djece i njihovih roditelja, i osoba koje su u porodičnim vezama sa djecom.

Član 2 – Definicije

Za potrebe ove Konvencije:

- a) "*kontakt*" označava:

- i boravak djeteta na određeno vrijeme ili sastanak sa osobom navedenom u članovima 4 i 5 sa kojima ono stalno ne živi;
 - ii svaku vrstu komunikacije između djeteta i te osobe;
 - iii pružanje informacija takvoj osobi o djetetu ili djetetu o takvoj osobi.
- b) "*nalog za kontakt*" označava sudsko rješenje koje se odnosi na kontakt, uključujući saglasnost za kontakt koju je potvrdio nadležni sudski organ ili koje je formalno primljeno ili registrovano kao autentični dokument i kao takav je primjenljiv;
 - c) "*dijete*" označava osobu mlađu od 18 godina za koju se izdaje ili izvršava nalog za kontakt u državi članici;
 - d) "*porodične veze*" označava bliski odnos kao što je između djeteta i njegovih baka i djedova ili braće i sestara, koji se zasniva na zakonu ili na *de facto* porodičnom odnosu;
 - e) "*sudski organ*" označava sud ili upravni organ koji ima ista ovlaštenja.

POGLAVLJE II – OPĆI PRINCIPI KOJI SE PRIMJENJUJU NA SUDSKE NALOGE O KONTAKTU

Član 3 – Primjena principa

Države članice će usvojiti takve zakonodavne i druge mjere koje budu potrebne da se osigura da sudski organi primjenjuju principe iz ovog poglavlja kada sačinjavaju, mijenjaju, suspenduju ili povlače naloge za kontakt.

Član 4 – Kontakt između djeteta i njegovih roditelja

1. Dijete i njegovi roditelji imaju pravo da steknu ili održavaju redovan kontakt jedni s drugima.
2. Takav kontakt može biti ograničen ili isključen samo kada je to potrebno u najboljem interesu za dijete.
3. Kada nije u najboljem interesu djeteta da se ostvari nenadzirani kontakt sa jednim od njegovih ili njenih roditelja, razmotrit će se mogućnost nadgledanog ličnog kontakta ili drugih oblika kontakta sa roditeljem.

Član 5 – Kontakt između djeteta i osoba koje nisu njegovi roditelji

1. Pod uvjetom da je u najboljem interesu djeteta, kontakt se može uspostaviti između djeteta i osoba koje nisu njegovi roditelji, ali su u porodičnim vezama sa njim.
2. Države članice mogu slobodno proširiti ovu odredbu na druge osobe koje nisu navedene u stavu 1, a kada se izvrši takvo proširenje, države mogu slobodno odlučiti koje će aspekte kontakta primijeniti, kako je definisano članom 2 slovo *a*.

Član 6 – Pravo djeteta da bude obaviješteno, konsultovano i da izražava svoje mišljenje

1. Dijete, za koje se, prema domaćem zakonu, smatra da ima dovoljnu moć rasuđivanja, ima sva prava, osim u slučaju da se to pokaže suprotno njegovim najboljim interesima:
 - da prima sve relevantne informacije;
 - da ga konsultuju;
 - da izražava svoje mišljenje.
2. Dužna pažnja se mora posvetiti tim mišljenjima i iskazanim željama i osjećajima djeteta.

Član 7 – Rješavanje sporova koji se odnose na kontakt

Kada rješavaju sporove koji se odnose na kontakt, sudski organi će preduzeti sve odgovarajuće mjere:

- a) da oba roditelja budu obaviještena o važnosti da njihovo dijete i oboje njih uspostave i održavaju redovan kontakt sa svojim djetetom;
- b) da ohrabre roditelje i ostale osobe koje su u porodičnim vezama s njim da postignu prijateljski dogovor oko kontakta, posebno korištenjem porodičnog posredovanja i ostalim procesima za rješavanje sporova;
- c) da osiguraju, prije donošenja odluke, da oni dobiju dovoljno informacija, posebno od strane nosilaca roditeljske odgovornosti, kako bi donijeli odluku u najboljem interesu djeteta i, gdje to bude potrebno, dobiju daljnje informacije od drugih relevantnih tijela ili osoba.

Član 8 – Saglasnosti za kontakt

1. Države članice će podsticati, sredstvima za koja smatraju da su odgovarajuća, roditelje i ostale osobe koje su u porodičnim vezama sa djetetom da se pridržavaju principa iznijetih u članovima 4 do 7, kada prave ili mijenjaju saglasnosti za kontakt s djetetom. Te saglasnosti bi trebalo da budu u pisanoj formi.
2. Nakon zahtjeva, sudski organi će, osim u slučaju da domaći zakoni predviđaju drugačije, potvrditi saglasnost o kontaktu koji se tiče djeteta, osim ukoliko to nije u suprotnosti sa najboljim interesima djeteta.

Član 9 – Provođenje naloga za kontakt

Države članice preduzet će sve neophodne mjere da osiguraju da se nalozi za kontakt provedu.

Član 10 – Zaštitne mjere i garancije koje treba dati vezano za kontakt

1. Svaka država članica osigurat će i promovirati korištenje zaštitnih mjera i garancija. Putem centralnog organa će obavijestiti Generalnog sekretara Vijeća Evrope, u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu Konvencije za tu državu članicu, o najmanje tri zaštitne mjere i garancije koje se nalaze u domaćem zakonu uz zaštitne mjere i

garancije navedene u stavu 3 člana 4 i slovu *b*, stava 1 člana 14 ove Konvencije i odmah će obavijestiti o promjenama u tim mjerama i garancijama.

2. Kada okolnosti slučaja tako zahtjevaju, sudski organi mogu, u svako vrijeme, izdati sudski nalog, uz obavezne zaštitne mjere i garancije, koji će osigurati da se nalog provede i da se, ili dijete vrati nakon perioda kontakta na mjesto gdje stalno živi, ili da on ili ona ne budu nezakonito odvedeni.

a) Zaštitne mjere i garancije kojima se osigurava provođenje naloga, mogu da se posebno sastoje od:

- nadgledanja kontakta;
- obaveze da osoba osigura troškove putovanja i smještaja djeteta, kako to bude prikladno, ili svake druge osobe koja je u pratnji djeteta;
- da osoba s kojom dijete stalno živi deponuje garanciju kojom se osigurava da osoba koja traži kontakt sa djetetom neće biti spriječena da ima takav kontakt;
- novčane kazne za osobu s kojom dijete stalno živi ukoliko ta osoba odbije da se povinuje nalogu za kontakt.

b) Zaštitne mjere i garancije kojima se osigurava povratak djeteta ili sprečava nezakonito odvođenje, može da se posebno sastoji od:

- predaje pasoša ili identifikacionih dokumenata i, gdje to bude prikladno, dokumenta koji pokazuje da je osoba koja traži kontakt obavijestila nadležno konzularno tijelo o takvoj predaji tokom perioda kontakta;
- finansijske garancije;
- zalog na nekretnine;
- obavezivanje ili jemstvo na sudu;
- obaveze osobe koja ima kontakt sa djetetom da se prijavljuje redovno sa djetetom kod nadležnog organa kao što je socijalna ustanova za mlade ili policijska stanica, u mjestu gdje će se obaviti kontakt;
- obavezu osobe koja traži kontakt da pokaže dokument kojeg izdaje država u kojoj će se kontakt obaviti i koji potvrđuje priznavanje i izjavu o punovažnosti starateljstva ili sudskog naloga ili oboje prije nego što se izda sudski nalog ili prije nego što se desi kontakt;
- nametanje uvjeta u vezi mjesta gdje će se kontakt obaviti i, gdje je to prikladno, registracije u svaki nacionalni ili međugranični sistem, zabrane sprečavanja djeteta da napusti državu u kojoj će se obaviti kontakt.

3. Svaka takva zaštitna mjera i garancija bit će u pismenom obliku ili potvrđena pismeno i predstavljat će dio naloga za kontakt ili ovjerenog sporazuma.

4. Ako zaštitne mjere ili garancije treba implementirati u drugoj državi strani, sudski organ će dati prioritet onim mjerama i garancijama uz koje može da se vrši implementacija u toj državi strani.

POGLAVLJE III – MJERE ZA PROMOCIJU I UNAPREĐENJE PREKOGRANICNOG KONTAKTA

Član 11 – Centralni organ

1. Svaka država strana će imenovati centralni organ da obavlja funkcije date ovom Konvencijom u slučajevima prekograničnog kontakta.
2. Federalne države, države sa više od jednog pravnog sistema, ili države koje imaju autonomne oblasti mogu slobodno da imenuju više od jednog centralnog organa i da odrede teritorijalni ili lični obim njihovih funkcija. Kada neka država imenuje više od jednog centralnog organa, odredit će i centralni organ kojem se upućuju obavještenja, radi njihovog upućivanja odgovarajućem centralnom organu u toj državi.
3. Generalni sekretar Vijeća Evrope bit će obavješten o tom imenovanju iz ovog člana.

Član 12 – Dužnosti centralnog organa

Centralni organi država strana će:

- a) saradivati jedni s drugima i promovirati saradnju između nadležnih organa, uključujući sudske organe, u svojim zemljama kako bi se postigli ciljevi Konvencije. Organi će djelovati brzo, koliko god je to potrebno;
- b) u pogledu olakšavanja operativnosti ove Konvencije, poslati jedni drugima zahtjev sa informacijama koje se odnose na njihove zakone o roditeljskim odgovornostima, uključujući kontakt i sve detaljnije informacije koje se tiču zaštitinih mjera i garancija, uz one koje su već date u skladu sa stavom 1 člana 10, i svoje dostupne službe (uključujući pravne službe, javne ili druge) kao i informacije o promjenama u tim zakonima i službama;
- c) preduzeti sve odgovarajuće korake kako bi se otkrilo boravište djeteta;
- d) osigurati prosljeđivanje zahtjeva za informacijama koje dolaze od nadležnih organa i koje se odnose na pravna i činjenična pitanja u vezi sa neriješenim postupcima;
- e) obavještavati jedni druge o svim teškoćama koje mogu da nastanu u primjeni Konvencije i, koliko je god moguće, eliminirati prepreke u njenoj primjeni.

Član 13 – Međunarodna saradnja

1. Sudski organi, centralni organi, socijalni i ostali organi iz dotičnih država strana, djelujući svako u svojoj nadležnosti, saradivat će u pogledu postupaka vezano za prekogranični kontakt.

2. Posebno će centralni organi pomagati sudskim organima država strana u obavještanju jedni drugih i dobijanju onih informacija i pomoći koliko bude potrebno da postignu ciljeve ove Konvencije.
3. Centralni organi će pomagati djeci, roditeljima i drugim osobama u porodičnim vezama sa djetetom, a posebno u pokretanju postupaka u vezi sa prekograničnim kontaktom.

Član 14 – Priznavanje i primjena prekograničnih sudskih naloga za kontakt

1. Države strane će osigurati, uključujući, gdje je to primjenljivo, a u skladu sa odgovarajućim međunarodnim dokumentima:
 - a) sistem priznavanja i primjene naloga sačinjenih u drugim državama stranama koji se odnose na kontakt i prava na starateljstvo;
 - b) proceduru kojom nalozi, vezano za kontakt i prava na starateljstvo, koji su napravljeni u drugim državama stranama mogu da se priznaju i proglase primjenljivim prije nego se obavi kontakt u državi primaocu zahtjeva.
2. Ako država strana izvrši priznavanje ili primjenu inozemnog naloga, a pod uvjetom da postoje recipročni sporazumi, može se smatrati da je ova Konvencija takva pravna osnova za priznavanje ili primjenu, ili oboje, tog inozemnog naloga za kontakt.

Član 15 – Uvjeti za implementaciju prekograničnih naloga za kontakt

Sudski organ države strane u kojoj treba da se provede prekogranični nalog za kontakt koji je sačinjen u drugoj državi strani može, prilikom priznavanja ili proglašavanja tog naloga za kontakt primjenjivim, postaviti ili prilagoditi uvjete za njegovu primjenu, kao i zaštitne mjere i garancije koje uz njega idu, ako je to potrebno, radi olakšavanja izvršenja kontakta, pod uvjetom da se ispoštuju osnovni elementi naloga i, posebno, uzimajući u obzir promjenu okolnosti i dogovore koje su dotične osobe napravile. Ni u kojem slučaju se inozemna odluka ne može revidirati u pogledu njene suštine.

Član 16 – Vraćanje djeteta

1. Kada dijete na kraju perioda prekograničnog kontakta, na osnovu naloga za kontakt, ne bude vraćeno, nadležni organi će, na zahtjev, osigurati da se dijete odmah vrati, gdje je to moguće, primjenjujući odgovarajuće odredbe međunarodnih dokumenata, domaćeg zakona i implementacijom, gdje je to prikladno, onih zaštitnih mjera i garancija kako su predviđene u nalogu za kontakt.
2. Odluku o vraćanju djeteta treba, kad god je moguće, donijeti u roku od šest sedmica od dana molbe za vraćanjem.

Član 17 – Troškovi

Svaka država strana se obavezuje da neće zaračunavati nikakvo plaćanje, izuzev troškova repatrijacije od tražioca, u pogledu bilo kakvih mjera koje preduzme prema ovoj Konvenciji centralni organ te države u ime podnosioca zahtjeva.

Član 18 – Zahtjevi jezika

1. Zavisno od bilo kojeg posebnog sporazuma koji se sačini između datih centralnih organa:
 - a) obavještavanje centralnog organa države primaoca bit će na službenom jeziku, ili jednom od službenih jezika te države ili treba priložiti prevod na taj jezik;
 - b) centralni organ države primaoca će, ipak, prihvatiti obavještenje na engleskom ili francuskom jeziku, ili uz prevod u prilogu na jedan od tih jezika.
2. Obavještenja koja šalje centralni organ države primaoca, uključujući i rezultate obavljenih provjera, mogu biti na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika te države, ili na engleskom ili francuskom jeziku.
3. Međutim, država strana može, putem izjave upućene Generalnom sekretaru Vijeća Evrope, prigovoriti na korištenje francuskog ili engleskog jezika prema stavu 1 i 2 ovog člana, u molbama, obavještenjima ili drugim dokumentima koji se šalju njenom centralnom organu.

POGLAVLJE IV – VEZA SA DRUGIM DOKUMENTIMA

Član 19 – Veza sa Evropskom konvencijom o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog stjecanja starateljstva nad djecom

Stavovi 2 i 3 člana 11 Evropske konvencije od 20. maja 1980. godine (ETS br. 105) o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog stjecanja starateljstva nad djecom neće se primjenjivati u vezama između država strana koje su ujedno i države strane u ovoj Konvenciji.

Član 20 – Veze sa drugim dokumentima

1. Ova Konvencija neće utjecati ni na jedan međunarodni dokument u kojem su strane države strane ove Konvencije, ili će postati strane, i koji sadrže odredbe o pitanjima koje reguliše ova Konvencija. Ova Konvencija posebno neće ometati primjenu sljedećih pravnih dokumenata:
 - a) Hašku konvenciju od 05. oktobra 1961. godine o nadležnosti organa i važećem zakonu koji se odnosi za zaštitu maloljetnika,
 - b) Evropsku konvenciju o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog stjecanja starateljstva nad djecom od 20. maja 1980. godine, zavisno od člana 19 gore,
 - c) Haške konvencije od 25. oktobra 1980. godine o civilnim aspektima međunarodne otmice djece,
 - d) Haške konvencije od 19. oktobra 1996. godine o jurisdikciji, važećem zakonu, priznavanju, provođenju i saradnji u pogledu roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece.

2. Ništa u ovoj Konvenciji ne sprečava strane da zaključuju međunarodne sporazume kojima se dopunjuju ili razvijaju odredbe ove Konvencije ili proširuje njihovo polje primjene.
3. U svojim uzajamnim vezama države strane, članice Evropske zajednice, primijenit će pravila Zajednice i neće stoga primijeniti pravila koja proističu iz ove Konvencije, u onoj mjeri u kojoj ne postoje pravila Zajednice koja reguliraju određene date teme.

POGLAVLJE V – AMANDMANI UZ KONVENCIJU

Član 21 – Amandmani

1. Svaki prijedlog za amandman uz ovu Konvenciju koju da neka strana mora se uputiti Generalnom sekretaru Vijeća Evrope koji će proslijediti državama članicama Vijeća Evrope, svakoj potpisnici, svakoj državi strani, Evropskoj zajednici, svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju, u skladu sa odredbama člana 22, i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji, u skladu sa odredbama člana 23.
2. Svaki amandman kojeg neka strana predloži uputit će se i Evropskom komitetu za pravnu saradnju (CDCJ) koji će podnijeti svoje mišljenje o predloženom amandmanu Komitetu ministara.
3. Komitet ministara razmatra prijedlog amandmana i mišljenje koje mu je uputio CDCJ i nakon konsultacija sa stranama u Konvenciji, koje nisu članovi Vijeća Evrope, može da usvoji amandman.
4. Tekst amandmana kojeg usvoji Komitet ministara u skladu sa stavom 3 ovog člana, bit će upućen stranama na prihvatanje.
5. Svaki amandman usvojen u skladu sa stavom 3 ovog člana stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od jednog mjeseca, nakon dana kada su sve strane obavijestile Generalnog sekretara o svom prihvatanju istog.

POGLAVLJE VI – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22 – Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija je otvorena za potpisivanje državama članicama Vijeća Evrope i drugim državama koje nisu članice, ali su učestvovala u njenoj izradi i Evropskoj zajednici.
2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju. Dokumenti o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuju se kod Generalnog sekretara Vijeća Evrope.
3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od dana kada su se tri države, uključujući najmanje dvije države članice Vijeća Evrope, saglasile da se obavežu ovom Konvencijom u skladu sa odredbama prethodnog stava.
4. Kada je riječ o bilo kojoj državi spomenutoj u stavu 1 ili Evropskoj zajednici koja se naknadno usaglasi da se njome obaveže, ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u

mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od dana deponovanja njenog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

Član 23 - Pristupanje Konvenciji

1. Nakon što ova Konvencija stupi na snagu, Komitet ministara Vijeća Evrope može, nakon konsultovanja strana, da pozove svaku državu nečlanicu Vijeća Evrope, koja nije učestvovala u izradi Konvencije, da pristupi ovoj Konvenciji većinskom odlukom, kako je predviđeno članom 20. d Statuta Vijeća Evrope i jednoglasnom odlukom predstavnika država ugovornica koje imaju pravo da budu članovi Komiteta ministara.
2. Kada je riječ o bilo kojoj državi koja pristupa Konvenciji, ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od dana deponovanja dokumenta o pristupanju kod Generalnog sekretara Vijeća Evrope.

Član 24 - Prijava teritorije

1. Svaka država ili Evropska zajednica može, prilikom potpisivanja ili deponovanja svog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, da odredi teritoriju ili teritorije na koje se ova Konvencija primjenjuje.
2. Svaka strana može kasnije, putem izjave upućene Generalnom sekretaru Vijeća Evrope, da proširi primjenu ove Konvencije na bilo koju drugu teritoriju koja je određena u toj izjavi i za čije je međunarodne odnose odgovorna, ili u čije ime je ovlaštena da preuzima obaveze. Kada je riječ o takvoj teritoriji, Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od datuma prijema te izjave od strane Generalnog sekretara.
3. Svaka izjava data na osnovu prethodna dva stava može, za svaku teritoriju navedenu u toj izjavi, da se povuče putem obavještenja upućenog Generalnom sekretaru Vijeća Evrope. Takvo povlačenje stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od datuma prijema takvog obavještenja od strane Generalnog sekretara.

Član 25 - Rezerve

Za ovu Konvenciju ne može se izraziti rezerva ni za jednu njenu odredbu.

Član 26 - Otkazivanje

1. Svaka strana može, u bilo koje doba, da otkáže ovu Konvenciju putem obavještenja upućenog Generalnom sekretaru Vijeća Evrope.
2. Takvo otkazivanje stupa na snagu prvog dana u mjesecu, nakon isteka roka od tri mjeseca, od datuma prijema takvog obavještenja od strane Generalnog sekretara.

Član 27- Obavještenja

Generalni sekretar Vijeća Evrope obavještava države članice Vijeća Evrope, države potpisnice, države strane, Evropsku zajednicu, druge države pozvane da potpišu ovu

Konvenciju, u skladu sa odredbama člana 22, i sve države pozvane da pristupe ovoj Konvenciji, u skladu sa članom 23, o:

- a) svakom potpisu;
- b) deponovanju svakog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju;
- c) svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije, u skladu sa članovima 22 i 23;
- d) svakom amandmanu usvojenom u skladu sa članom 12 i datumu na koji taj amandman stupa na snagu;
- e) svakoj izjavi sačinjenoj u skladu sa odredbama člana 18;
- f) svakom otkazivanju sačinjenom shodno odredbama člana 26;
- g) svakom drugom aktu, obavještenju ili informaciji koja se odnosi na članove 10 i 11 ove Konvencije.

Kao dokaz ovoga, dolje potpisani, koji su propisno za to ovlašteni, stavili su svoje potpise na ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Strazburu, dana 15. maja 2003. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponuje u Arhiv Vijeća Evrope. Generalni sekretar Vijeća Evrope prosljeđuje ovjerene primjerke svakoj državi članici Vijeća Evrope, svakoj državi nečlanici koja je učestvovala u izradi ove Konvencije, Evropskoj zajednici i svakoj državi koja je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji.